



Sygn. akt II KK 269/12

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Ewa Oziębła

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Barbary Nowińskiej,
w sprawie **R. A.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 7 maja 2013 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 14 czerwca 2012 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w S.

z dnia 12 marca 2012 r.,

**uchyla wyrok Sądu Apelacyjnego w zakresie
utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w S. w
części dotyczącej rozstrzygnięcia w pkt 3a tegoż wyroku i
sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Apelacyjnemu do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 12 marca 2012 r., po rozwiązaniu kar łącznych wymierzonych poprzednim wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w S. z dnia 17 czerwca 2010 r., orzeczono wobec R. A. w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności orzeczonych w wyrokach: Sądu Rejonowego w S. z dnia 9 sierpnia 2002 r. (przestępstwo z art. 286 § 2 k.k. popełnione w dniu 19 lutego 2002 r.), Sądu Okręgowego w S. z dnia 25 stycznia 2008 r. (przestępstwo z art. 280 § 2 k.k. popełnione w dniu 1 lipca 2001 r., przestępstwo z art. 282 k.k. popełnione w dniu 5 lutego 2002 r., przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. popełnione w dniu 1 lutego 2002 r., przestępstwo z art. 282 k.k. popełnione w dniu 5 lipca 2001 r.), Sądu Okręgowego w S. z dnia 26 marca 2010 r. (przestępstwo z art. 280 § 2 k.k. popełnione w dniu 24 marca 2001 r., przestępstwo z art. 286 § 2 k.k. popełnione od 5 lipca do 25 lipca 2001 r.) karę łączną 8 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz w miejsce kar grzywny orzeczonych we wskazanych wyrokach karę łączną 200 stawek dziennych grzywny o wartości 50 zł stawka (pkt. 3a wyroku). Tym samym wyrokiem łącznym orzeczona została druga kara łączna 9 lat pozbawienia wolności w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności orzeczonych w wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 20 września 2004 r., we wskazanym już wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 25 stycznia 2008 r., (w zakresie dotyczącym kolejnych przestępstw popełnionych przez skazanego), wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 30 marca 2009 r., a w miejsce kar grzywny orzeczonych w tych wyrokach orzeczono karę łączną 100 stawek dziennych grzywny o wartości 50 zł stawka (pkt 3b wyroku).

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca skazanego i zarzucił obrazę art. 85 k.k. wyrażającą się w niepołączeniu wymierzonych nowych kar łącznych w jedną karę łączną, a w konsekwencji rażącą niewspółmierność orzeczonej kary.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i połączenie wymierzonych kar łącznych w jedną karę łączną 13 lat pozbawienia wolności. Skazany wniósł pismo zatytułowane „zażalenie”, w którym wniósł o orzeczenie jednej kary łącznej z zastosowaniem pełnej absorpcji lub uchylenie

zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 14 czerwca 2012 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Od tego wyroku – w zakresie rozstrzygnięcia zapadłego w pkt 3a - kasację złożył obrońca skazanego i zarzucił rażące naruszenie przepisów postępowania art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. i art. 424 k.p.k. Analiza zarzutów kasacji prowadzi do stwierdzenia, że skarżący zarzuca Sądowi odwoławczemu zaniechania wnikliwej kontroli wyroku łącznego przez niedostrzeżenie wewnętrznej niespójności tego wyroku zachodzącej pomiędzy jego sentencją a uzasadnieniem, polegającej na wymierzeniu, w uwzględnieniu zasady asperacji, kary łącznej 8 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i kary łącznej grzywny w rozmiarze 200 stawek dziennych po 50 zł każda zamiast, zgodnie z oczywistymi założeniami przyjętymi przez Sąd w uzasadnieniu wyroku pierwszoinstancyjnego, wymierzenia kar łącznych pozbawienia wolności i grzywny na zasadzie pełnej absorpcji, co spowodowało rażącą niesprawiedliwość wyroku łącznego. W konkluzji wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku sądu odwoławczego i utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako niezasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zarzuty kasacji wywiedzione z naruszenia przez Sąd odwoławczy przepisu art. 440 k.p.k. są zasadne. Rzeczywiście Sąd odwoławczy dokonując kontroli orzeczenia Sądu pierwszej instancji rozważył jedynie zarzut podniesiony w apelacji, a nie ocenił treści orzeczenia, poza granicami środka odwoławczego, w płaszczyźnie art. 440 k.p.k. Tymczasem jak słusznie podniesiono w skardze kasacyjnej w tej sprawie zachodziła oczywista niespójność między sentencją orzeczenia a jego uzasadnieniem w zakresie podstaw kształtowania wymiaru kar łącznych pozbawienia wolności i grzywny,

które zostały orzeczone jako pierwsze w sentencji orzeczenia Sądu pierwszej instancji. Z treści sentencji wynika, że kary łączne 8 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 200 stawek dziennych grzywny, przy uwzględnieniu ustalenia przez Sąd granic tych kar, w przypadku pozbawienia wolności od 6 lat i 6 miesięcy (dolna granica – zasada absorpcji) do 15 lat (górną granicą – zasada kumulacji), a w przypadku grzywny od 150 (dolna granica- zasada absorpcji) do 450 stawek dziennych (górną granicą – zasada kumulacji), ukształtowane zostały na zasadzie asperacji. Z uzasadnienia orzeczenia w sposób oczywisty wynika jednak, że Sąd pierwszej instancji określając wysokość kar łącznych kierował się zasadą pełnej absorpcji, co powinno skutkować ustaleniem ich wysokości w dolnych granicach kar łącznych. Podstawom kształtowania wysokości tych kar łącznych z zastosowaniem właśnie tej zasady, Sąd pierwszej instancji poświęcił stosunkowo długi wywód prawny, wskazując jednocześnie dlaczego zasada ta nie może być uwzględniona przy określeniu wysokości drugich kar łącznych orzeczonych w komentowanym wyroku. Zatem rozbieżność między sentencją wyroku a jego uzasadnieniem jest oczywista i stanowi obrazę przepisów procedury karnej zawartych w art. 424 k.p.k. Uchybienie to nie zostało zauważone przez Sąd odwoławczy, chociaż, co już stwierdzono, miało charakter bezsporny, ale i poważny, albowiem w sposób znaczący może stanowić o naruszeniu przez orzeczenie Sądu odwoławczego zasady sprawiedliwej represji karnej. Możliwość wpływu tego uchybienia na ostateczną treść orzeczenia o utrzymaniu w mocy zaskarżonego orzeczenia Sądu pierwszej instancji nie budzi wątpliwości.

Z tych względów orzeczenie Sądu odwoławczego, w zaskarżonym zakresie, należało uchylić i sprawę przekazać temu Sądowi do ponownego rozpoznania w celu odniesienia się do zarzutu apelacji, ale również dokonania oceny orzeczenia poza granicami podniesionych zarzutów - w aspekcie art. 440 k.p.k.

Z tych względów orzeczono jak na wstępie.